

Dogodilo se u „ovoj“ Austriji

Politička pravda o badnjoj večeri 2009. godine

By [Vladislav Marjanović](#)

Global Research, February 08, 2010

8 February 2010

„Verujte u ovu Austriju“

-Leopold Figl, austrijski savezni kancelar, Govor o Božiću 1945. godine

Ima nečeg čudnog u pravosuđu zapadnih demokratija. Što više godina prolazi od pada Berlinskog zida to ono osjetljivije reaguje na javna kritikovanja ličnosti upletenih u povredu ljudskih prava. Grom pravosuđa već udara zbog – klevetanja!

No, šta je zapravo „kleveta“? Očevidno se ovaj pojam, koji je takođe prisutan i u Zakonu o medijima, može široko tumačiti. Dovoljna je samo jedna reč koja nekome ne odgovara pa da se bude optužen za povredu časti. Da li je jedna kvalifikacija iznesena na osnovu dokumentovanih činjenica ili je izraz samo njenog uskog tumačenja, izgleda da više ne igra nikakvu ulogu. Kontekst je irelevantan. Bitna je samo reč. Evo primera.

O mrtvima samo dobro

Dogodilo se u Austriji. Uoči Nove 2006. godine iznenada je preminula bivša ministarka unutrašnjih poslova Lize Prokop (Liese Prokop). U krugovima svojih kolega iz vlade ona je očevidno bila omiljena. Nekadašnja vrhunaska sportistkinja koja je na Olimpijadi u Meksiku 1968. godine osvojila srebrnu medalju u petoboju uključila se, neposredno posle tog podviga, u politički život svoje zemlje na desnom krilu Austrijske (konzervativne) narodne stranke. Kao takva, ona je bila dobrodošla u vladu bivšeg saveznog kancelara Wolfganga Šisela (Wolfgang Schüssel) koji je 2004. godine obrazovao koaliciju svoje Narodne stranke sa krajnje desnom Slobodarskom partijom Jerga Hajdera (Jörg Haider). Novopečena ministarka koja je tada preuzela resor unutrašnjih poslova odmah se bacila na posao. Reformisala je policiju i pokazala se nepopustljivom prema tražiocima azila. Na njen zahtev izmenjen je (odn. pooštren) Zakon o azilantima i strancima između ostalog i zbog toga što je bila uverena da 45% muslimana koji žive u Austriji nisu voljni da se integrišu.

Iznenadnu smrt ministarke Prokop oplakale su sve austrijske političke stranke. Vilhelm Molterer (Wilhelm Molterer), generalni sekretar Narodne stranke ostao je „bez reči“; Alfred Guzenbauer (Alfred Gusenbauer), koji je u to vreme bio predsednik Austrijske socijaldemokratske stranke da bi kratko potom postao savezni kancelar, odao je poštu jednoj „velikoj ženi“ i „izuzetnoj političarki“ dok je Aleksander van den Belen (Alexander van der Bellen), koji se tada još nalazio na čelu stranke Zelenih, hvalio spremnost pokojne ministarke za dijalog. Iza toga je ministarka bila svečano sahranjena u prisustvu najviše moralne instance zemlje – saveznog predsednika Hajnca Fišera (Heinz Fischer).

Dok se vladajući vrh prigodnim govorima javno opraštao od svog izgubljenog člana, našao se u Austriji jedan čovek koji se usudio da o preminuloj ministarki iznese sasvim suprotno

mišljenje. Bio je to predsednik udruženja „Asyl in Not“ (Azil u nevolji) Mihael Gener (Michael Genner). Nepuna 24 časa posle ministarkine smrti Gener je objavio kominike koji je započinjao rečenicom: „Dobra vest za početak godine: Lize Prokop, savezna ministarka za mučenje i deportaciju je mrtva. Njeno ime ostaće zauvek vezano za patnju očajnika koji su uzalud tražili zaštitu“, a završavao ocenom da je „Gospođa Prokop bila vinovnik iza pisaćeg stola kakvih je bilo mnogo u surovij istoriji ove zemlje“.

Ove reči, iako napisane samo u kominikeu jednog udruženja, delovale su kao bomba. Svi austrijski konzervativni dnevni listovi (drugih ionako nema) počev od uglednog „Di Prese“ (Die Presse) do bulevarskog „Hojte“ (Heute), koji se besplatno rastura po stanicama bečke podzemne železnice, bez milosti su prikivali autora kominikea na sramni stub zbog odsustva pijeteta prema preminuloj ministarki. Mediji su podsećali na ono pravilo kojeg su se držali antički narodi, naime da se o mrtvima ne sme govoriti ništa loše. Kako Mihael Gener to načelo nije poštovao, oglasila se porodica pokojne ministarke. Ona je samoinicijativno (ili možda ipak ne?) tužila Genera sudu zbog klevetanja.

„Pozivam se na slobodu štampe“

Prvo ročište koje je održano 25. maja 2007. godine trajalo je samo pola sata. Sudija Lusi Kaindl-Kenig (Lucie Kaindl-König) nastojala je da se drži činjenica. Za nju nije bilo od značaja što se Gener, zbog inkriminiranih rečenica iz svog kominikea, već 8. januara 2007. formalno i pismeno izvinio porodici pokojne ministarke, a još manje se zanimala za tragediju izbeglica i njihovih porodica koje su proistekle usled pooštrenih mera i policijskih zlostavljanja. „Sudu je jasno da su izbeglice u pritvoru pred proterivanje traumatizovane“ kazala je, prema kominikeu udruženja „Azil u nevolji“ sudija Lusi Kaindl-Kenig i time (ne baš elegantno) prešla preko generovih argumenata o fizičkom i psihičkom zlostavljanju izbeglica. Nju je jedino zanimalo šta je Gemner podrazumevao pod pojmom „deportacija“, „vinovnik za pisaćm stolom“ i „rasistički“. Pritom je postavila (provokativno?) pitanje „Da li je Prokop bila rasistički nastrojena ili su to bili samo njeni činovnici“? Nakon što joj je Gener parirao odgovorom: „Činovnici koji su vršili pritisak“, sudija je prešla u napad: „Da li ste znali, kada ste pisali onaj članak, da će zbog toga doći do ovolikog talasanja? Da li ste znali da je to što puišete nečasno? Jeste li svesni da se radi o kleveti?“ Gener je na to uzvratilo: „Pozivam se na slobodu štampe“.

Ovde je zapravo srž problema, jer postavlja se pitanje smeju li se politički odgovorne ličnosti kritikovati zbog mera koje donose protiv određenih ljudskih grupa, a da se pritom ne bude sudski proganjan zbog klevete? Očevidno ne, jer bi, kako je izjavila sudija Kaindl-Kenig, moglo doći do „talasanja“. Od toga se zacemento ne boje samo režimi u preostalim totalitarnim državama...

„Kleveta“ je zapravo jedan veoma rastegljiv pojam. Svaka neposredna kritika može se okvalifikovati kao takva. Činjenice ili dokazi pri donošenju presude imaju manju težinu od reči koje su pritom upotrebljene. Prema tome pazite, birajte reči i vršite autocenzuru. Izbegavajte svaki vid otvorene polemike pogotovu u vidu otvorenog pisma, jer motivi i sadržina kritike ne interesuju sud, već samo formulacija. Uostalom sudija Kaindl-Kenig je na Generovu izraženu spremnost da čak povuče inkriminiranu rečenicu samo primetila da postoje „različite formulacije“. Možda zato što je Gener istakao da uprkos svemu stoji u potpunosti iza svojih argumenata.

Time je ročište bilo završeno pa je postupak odložen na „neodređeno vreme... do 19.

septembra 2007. Tada je pala presuda prvostepenog suda: kriv zbog „klevete“. Mihael Gener je, po obrazloženju sudije, otišao predaleko u svojoj oceni ličnosti pokojne ministarke Prokop pa ga je osudila na delimično uslovnu kaznu od 1.200 evra. Protiv ove presude, Gener je podneo žalbu. Po njegovom mišljenju u pitanju je „ne samo presuda protiv slobode medija (...) nego i solidarisanje suda sa indirektno takođe kritikovanim pravosudjem“. Međutim, Vrhovni sud se s tim nije složio pa je, kratko pre Božića 2009. godine potvrdio presudu prvostepenog suda protiv Genera.

„S pravom osuđen“?

Austrijski mediji primili su ovu presudu k znanju. Ugledni dnevni list „Di Prese“ prokomentarisao je 20. decembra 2009 odluku Vrhovnog suda sledećim rečima: „Šef „Azila u nevolji“ Mihael Gener s pravom je osuđen pošto je oklevetao preminulu ministarku unutrašnjih poslova“. No, u daljem tekstu istog komentara mogla se naći i ova primedba: „Vrhovni sud postavlja granice slobodi mišljenja i u političkom kontekstu“. Kako to treba razumeti? Kao slaganje ili kao diskretnu aluziju na jednu zabrinjavajuću pojavu u razvoju celokupnog sistema?

Na ovo pitanje nije lako odgovoriti jer javnost ćuti. Čak se ni pristalice Mihaela Genera nisu javile za reč: To je utoliko čudnije što su 27. oktobra 2008 neki od njih na proslavi 60. rođendana Mihaela Genera otvoreno hvalili delatnost slavljenika. Tako je predsednik udruženja „SOS-Mitmensch Burgenland“ Rajner Klin (Rainer Klien) kazao: „Još nešto povodom tvog nekrologa [ministarki] Prokop: nezavisno od pijeteta, ovo mišljenje mora da bude zastupljeno. Čekam dan kada će se na optuženičkoj klupi naći oni koji su odgovorni za umiranja na spoljnim granicama Evropske unije“, dok je počasni predsednik „Azila u nevolji“, bivši poslanik Liberalne stranke Folker Kir (Volker Kier), istakao da se: „Mihael Gener zalaže za prava čoveka bez obzira na sopstveni rizik i uz opasnost od samorazaranja!“ Sve ove pohvale bile su tada izrečene pred oko 150 lica prisutnih na proslavi Generovog okruglog rođendana. No, sada oko njega vlada tišina.

Pada u oči da se, u vezi sa presudom Vrhovnog suda, nijedna opoziciona stranka levog ili ekološkog opredeljenja nije javila za reč. Ovo utoliko više što se Mihael Gener 12. avgusta 2008. kandidovao za parlamentarne izbore na listi Zelenih. Ranije je poslanik Zelenih Terezija Stojšić (Terezija Stoisits) hvalila Genera ističući da je: „ovo što se čini sa Mihaelom Generom političko pravosuđe. Ako je zločin kazati da izbeglice treba štiti i da ih mi moramo pomagati kako bi ih zaštitili od proterivanja, onda sam ja rado zločinac!“ Ova izjava bila je čak objavljena u bečkom nedeljniku „Falter“ od... 17. maja 2006. A sada?

Velika šutnja

Šta se može? Presuda Vrhovnog suda donesena je, slučajno ili ne, neposredno pred Božić. Zatim su sledili novogodišnji praznici. Tih dana je javnost imala preča posla nego da se bavi osetljivim pitanjima iz oblasti pravosuđa. Tako je Vrhovni sud mogao mirne duše da potvrdi izrečenu kaznu koja je, uzgred budi rečeno, nije toliko visoka da bi izazvala neželjene reakcije. Mediji su preneli ovu vest, poneki pozdravili odluku Vrhovnog suda i onda se bura oko Mihaela Genera slegla. Nijedna organizacija, nijedna ličnost, nijedno udruženje, a po najmanje doseljeničko, nisu se usudili da presudu protiv Genera dovedu u pitanje. To je

utoliko čudnije kada se zna da se Gener godinama svim snagama zalagao za čovečniji postupak organa vlasti prema izbeglicama. Kritika izrečena na račun pokojne ministarke pretvorila se u prepreku. Povreda osećanja pokojnici najbližih lica naneta neposredno po njenoj smrti smatra se u javnosti besumnije većim grehom nego proterivanje izbeglica ili rasturanje porodica na osnovu administrativne odluke vlasti i sa znanjem najviših vladajućih krugova. Čak bi se reklo da je sam Gener svojom „radosnom većću“ pružio svojim protivnicima željeni argument za diskreditovanje kako njegovog udruženja tako i njega lično.

To se i dogodilo. Gerhard Frajhofner (Gerhard Freihofner), kolumnista austrijskog službenog lista „Viner Cajtung“ (Wiener Zeitung) nazvao je Genera u svojoj kolumni „Fusnote“ (Fußnoten) „komunističkim predsednikom“ i prebacio mu ne samo njegovu raniju pripadnost levičarskom radikalnom udruženju „Spartakus“ nego i objavljivanje na internet stranici „Komunističke inicijative“ (KI) pod znakom srpa i čekića: „Istupamo za obaranje postojećeg poretka!“ Komentar je tako napisan da se stiče utisak da je ovaj poziv napisao sam Gener, a ne redakcija „Komunističke inicijative“. No, upozorenje je jasno: držite se podalje od Mihaela Genera!

Smatraju li izbeglička i njima slična udruženja da je za njih bolje da se u vezi sa slučajem Gener ne oglašavaju? To ne bi trebalo da čudi kada se zna da su sva ova udruženja zavisna od subvencija određenih vlastima bliskih usrtanova. S druge strane, vlasti tolerišu ne samo njihove zahteve za suzbijanjem rasne, verske i etničke diskriminacije, nego i njihovo traženje da im se omogući uključivanje u delatnost svih austrijskih političkih ustanova. Šta više, vlasti su učinile jedan veoma značajan simboličan gest prema izbeglicama: odobrile su da se u Beču podigne spomenik nigerijanskom izbeglici Markusu Omofumi (Marcus Omofuma) koji je umro 1999. godine prilikom svog proterivanja iz Austrije usled policijskog zlostavljanja. U pitanju je jedan moderan, ali apstraktan i bezličan spomenik, možda zato tako koncipiran da ne izaziva jače emocije od onih koje vlasti mogu da tolerišu. S obzirom da vlasti ipak nešto čine u prilog integracije izbeglica, kakvog smisla ima solidarisanje sa jednim socijalno kritičnim autsajderom koji se bori za ljudska prava kada se to isto može postići i kolaboracijom? Uostalom, Gener se u svom komentaru povodom smrti ministarke Prokop prevario. Pod njenim naslednicima u ministarstvu unutrašnjih poslova položaj izbeglica i tražioca azila se pogoršao. Ako se to ima u vidu onda se treba pitati da li je Generova izjava zaista bila kleveta.

Takva ocena bila bi ispravna da je Gener svoje izjave izmislio. Međutim, to nije bio slučaj. Naprotiv, argumenti koje je Gener izneo daju povoda za pravdanje njegovog reagovanja. Sistematska povreda ljudskih prava u ime zakona je moralno gledano veći greh nego izjava lišena pijeteta na račun jedne upravo preminule osobe koja je odgovorna za njegovu primenu. Međutim, niti je sudija, koja je sudila Generu, niti su vlasti ispoljile saosećaj za patnje ne nekolicine, nego hiljade lica u nevolji koja su se obrela u Austriji. No, zašto bi one trebale da to čine? Pa radi se samo o sprovođenju odluka Dablinske konferencije. Sama Evropska unija stoji iza takve politike. Tu se više ne radi o čovečnosti nego, kako je kazao Adolf Ajhman, primer savršenog činovnika iz nacističkog doba u vezi sa istrebljivanjem Jevreja – o statistici. Budu li Jevreji likvidirani, tada će viša rasa imati više da jede. Takva je bila tadašnja logika. A današnja? Ukoliko tražioci azila i useljenici budu proterani natrag u njihove ratovima i krizama razorene domovine da bi tamo propali, tada će se poboljšati stanje na tržištu rada ne samo u Austriji ili Evropi, nego u svim bogatim zemljama sveta. Otud se skrivanje izbeglica po privatnim domovima tretira na isti način kao što je to nekada bio slučaj sa Jevrejima, naime kao protivzakoniti čin. A Mihael Gener je 2006. godine u Innsbuku, apelovao na svoje sugrađane da se tome suprotstave...

Treba li mu na tome zameriti? Možda isto onako kao i svakome koji se za vreme Drugog svetskog rata nije ustručavao da pruži otpor nacizmu. Građanska hrabrost je danas takođe potrebna, jer se holokaust na žalost nije sveo na hitlerovsko doba. Danas su njegove žrtve ne samo pojedine etničke ili ljudske grupe, nego čitavo čovečanstvo. Razlika je jedino u tome što se sada holokaust primenjuje u jednom perfidnijem, ali ništa manje efikasnijem obliku i to ne u jednoj određenoj zemlji nego, zahvaljujući solidarnosti vladajućih vrhova u deregulisanju socijalne stabilnosti, širom sveta. Uostalom, u čemu je razlika između proterivanja i deportacije? Postoji li razlika između diskriminacije tražilaca azila kršenjem njihovih prava i antisemitizma iz jednog nacističkog vremena kad se mešoviti brakovi ponovo proganjaju, nasilno raskidaju i porodice razbijaju? Ali dok vladajući vrhovi jačaju svoju koheziju ritualnim kajanjem zbog holokausta da bi time oprali ruke od daljih grehova prema društvu koje neprestano čine, solidarnost među žrtvama nema. Stoga pojedinci koji, poput Mihaela Genera, vode borbu za humanizaciju ljudskog društva ostaju bez podrške i bez sledbenika. Dokle?

The original source of this article is Global Research
Copyright © [Vladislav Marjanović](#), Global Research, 2010

[Comment on Global Research Articles on our Facebook page](#)

[Become a Member of Global Research](#)

Articles by: [Vladislav Marjanović](#)

Disclaimer: The contents of this article are of sole responsibility of the author(s). The Centre for Research on Globalization will not be responsible for any inaccurate or incorrect statement in this article. The Centre of Research on Globalization grants permission to cross-post Global Research articles on community internet sites as long the source and copyright are acknowledged together with a hyperlink to the original Global Research article. For publication of Global Research articles in print or other forms including commercial internet sites, contact: publications@globalresearch.ca

www.globalresearch.ca contains copyrighted material the use of which has not always been specifically authorized by the copyright owner. We are making such material available to our readers under the provisions of "fair use" in an effort to advance a better understanding of political, economic and social issues. The material on this site is distributed without profit to those who have expressed a prior interest in receiving it for research and educational purposes. If you wish to use copyrighted material for purposes other than "fair use" you must request permission from the copyright owner.

For media inquiries: publications@globalresearch.ca